

[Melchior]

detiden i en krydsild af en gæst til at redegøre for deres egne synspunkter. Det er derfor en misforståelse og et misbrug af ytringsfrihed at tro, at det er den person, som er ansat i institutionen, som får sendetid, hver gang han er sat på en opgave. Det er nyheden, der skal formidles, det er andre menneskers synspunkter, der skal formidles, og så kan den medarbejder under et andet program punkt få ordet til et foredrag eller blive interviewet om sine synspunkter, når det er det, der er på dagsordenen. Dette tror jeg nok er rigtig forstået praktisering af ytringsfriheden. Derfor er den udformning, som formålsparagraffen ifølge vort forslag har fået, meget afgørende for os.

Jeg glæder mig til, at vi i de kommende måneder og igen fra den nye samling i oktober, når regeringens forslag formodentlig også vil kunne foreligge, kan få en saglig drøftelse. Jeg takker alle de mange ordførere, som helt eller delvis har fundet gode intentioner i vort forslag, og jeg tilsiger fra vor side et sagligt og sobert samarbejde for at nå et resultat, som mange kan samles om.

Birte Weiss (S):

Jeg synes blot, der lige skal være en enkelt bemærkning om den undren, som hr. Erhard Jakobsen gav udtryk for som sin egen og som det såkaldte tavse flertals over, at venstrefolk i radiatorådet kan stemme sammen med kommunister, med retsstatsfolk og sågar med socialdemokrater.

Jeg synes ikke, der er den ringeste grund til undren over dette forhold, for det, vi stemmer om i radiatorådet, er ikke, om det enkelte partis partipolitiske synspunkter er tilgodeset efter ønske, men udelukkende om, hvorvidt publiceringsreglerne er blevet overholdt, sådan at man samlet lever op til alsidighedskriteriet. Det sker normalt på baggrund af nogle endda særdeles grundige undersøgelser af både udsendelsens ordlyd og de omstændigheder, udsendelsen er blevet til under. Derfor er der ingen grund til undren. Det er tværtimod udtryk for seriøsitet i behandlingen af de klager, der indkommer, at vi på tværs af partipolitiske skel kan være enige om at afvise en klage, som er umotiveret, som er skæv, som er ubegrundet, eller som er udtryk for det, som jeg i et tidligere

indlæg kaldte for at se røde spøgelse, hvor de ikke findes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om samfundets indtægter og tab ved alkoholmisbrug [af Chr. Christensen (KrF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 65. Fremsat 1/2 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Enggaard):

Begrundelsen for forslaget er, at en sådan opgørelse vil være et nyttigt arbejdsredskab ved udarbejdelsen af en fremtidig alkoholpolitik.

Først vil jeg gerne tilbagevise den forudsætning om sammenhæng mellem politikken på alkoholområdet og statens provenu af afgifterne på alkohol, som forslagsstillerne tilsyneladende går ud fra eksisterer.

Når vi har alkohol her i landet, skyldes det ikke en beslutning af styrende organer ud fra afvejning af fordele og ulemper. Alkohol har fra de ældste tider været og er fortsat på godt og ondt et element i vores tilværelse, et element, som det store flertal af befolkningen tillægger en positiv værdi, men som på den anden side et ikke ubetydeligt mindretal har vanskeligheder med.

En stillingtagen til forslaget om en undersøgelse af forholdet mellem afgiftsprovenu og omkostninger som følge af alkoholmis-

[Indenrigsministeren]

brug indebærer stillingtagen til to spørgsmål, for det første: vil undersøgelsen være et nyttigt arbejdsredskab i forbindelse med alkoholproblematikken? For det andet: kan undersøgelsen overhovedet gennemføres?

Om det principielle, nytten af undersøgelsen, må vi stille os selv det spørgsmål, om vi kan afskaffe alkoholen, hvis en analyse skulle vise, at den er for omkostningskrævende. Det er næppe realistisk at forestille sig – og jeg vil i den forbindelse henvise til, at der her i folketinget har været bred opslutning om regeringens holdning til spørgsmålet om restriktioner i forbindelse med alkohol – at befolkningens omgang med alkohol bør belægges med flere restriktioner og forbud, end et stort flertal er rede til at acceptere. Vi skal søge at forebygge skader som følge af alkoholmisbrug, og vi skal stræbe mod at stille det fornødne sociale og sundhedsmæssige hjælpeapparat til rådighed for de mennesker, der har fået skaderne. Det skal vi gøre ud fra hensynet til den enkelte alkoholmisbruger og hans eller hendes familie. Det afgørende må derfor være, om en undersøgelse som den foreslåede af indtægter og tab hjælper os til bedre at forebygge de skader, som et alkoholmisbrug kan føre til hos den enkelte.

Det er imidlertid tvivlsomt, om en sådan analyse af indtægter og omkostninger vil kunne forbedre det forebyggende arbejde i et omfang, der står i et rimeligt forhold til de ressourcer, der skal anvendes til undersøgelsen. En analyse af forholdet mellem de samfundsmæssige udgifter og indtægter ved alkohol vil – altså forudsat pålidelige resultater fra analysen – vel kun kunne sige noget om problemets omfang. En målrettet indsats mod alkoholmisbrug kræver nok, at opmærksomheden mere rettes mod de årsager, der fremkalder et misbrug, det vil sige en afdækning af de forhold, der skaber alkoholproblemer.

Hvad specielt angår den forebyggende virkning, som kan ligge i afgifterne, og som – hvad forslagets formulering tyder på – sikkert også ligger forslagsstillerne stærkt på sinde, vil jeg fremhæve, at der hidtil også har været tilslutning til det synspunkt, at afgifterne sammen med oplysning og information er en af de mest rimelige og acceptable regulatorer af befolkningens alkoholforbrug.

Jeg må dog her gøre opmærksom på, at en stadig forhøjelse af afgifterne ikke nødven-

digvis behøver at føre til en tilsvarende nedgang i forbruget. Jeg minder f.eks. om, at der er risiko for et yderligere opsving i indkøbsrejser til udlandet, og at et for højt afgiftsniveau kan fremme indsmugling, hjemmebrænding og anden kriminalitet. Det er imidlertid næppe sandsynligt, at en undersøgelse blot med tilnærmelsesvis nøjagtighed vil kunne sige noget om, hvornår dette punkt er nået.

Så er der spørgsmålet, om en sådan undersøgelse af indtægter og tab på alkoholområdet rent praktisk kan lade sig gøre. I en udtalelse fra Nordisk nævn for alkoholforskning over et forslag til en næsten identisk undersøgelse, stillet af Reino Västerholm, Finland, til Nordisk Ministerråd, en udtalelse, der blev gengivet i ministerrådets svar på Nordisk Råds nylig afsluttede session, gennemgås de vanskeligheder, der er forbundet med at foretage en opgørelse over samfundets tab som følge af alkoholmisbrug. Det konkluderes, at der på baggrund af de metodemæssige og praktiske problemer, der er forbundet med en sådan undersøgelse, ikke må anses for at være de fornødne forudsætninger til stede for at gennemføre en sådan undersøgelse på nordisk basis. Nævnet har i stedet peget på muligheden af inden for delområder som f.eks. rent fysiske lidelser og trafikulykker at foretage opgørelser over de samfundsmæssige omkostninger som følge af alkoholmisbrug. Ministerrådet har på den baggrund bedt det nye nordiske nævn for alkohol og drogeforskning om yderligere at undersøge mulighederne og de metodemæssige forudsætninger for på sådanne delområder at gennemføre forskning, der belyser forholdet mellem alkoholen og dens samfundsmæssige konsekvenser.

Danske sagkyndige deler den vurdering, som det nordiske forskningsorgan har afgivet. Vanskeligheden ved at foretage en undersøgelse af omkostningerne på alkoholområdet kompliceres bl.a. af, at de fleste af de skadevirkninger, som følger af alkoholmisbrug, indgår i et kompliceret samspil af årsagsrelationer, sådan at man ikke på nogen entydig måde kan fastslå, i hvilken grad alkoholen optræder som årsagsfaktor ved de forskellige skadevirkninger.

I den forbindelse kan man f.eks. nævne spørgsmålet om sammenhængen mellem kriminalitet og alkohol, hvor det, i tilfælde af at kriminelle handlinger begås af alkoholpåvir-

[Indenrigsministeren]

kede personer, er umuligt at afgøre, i hvilket omfang alkoholen optræder som ledsagefænomen til kriminelle handlinger, eller om den rus, som alkoholen har medført, i sig selv giver anledning til kriminalitet.

Heller ikke de omkostninger, som ud fra et velfærdsmæssigt synspunkt er de vigtigste omkostninger ved alkoholmisbruget, lader sig gøre op i penge. F.eks. kan der meget vanskeligt skaffes overblik over, i hvilket omfang de sociale problemer, skilsmisser og alkoholikerbørns svage livsstart, som forslagsstillerne fremhæver i begrundelsen til forslaget, skyldes alkoholmisbrug, bl.a. fordi det også her er svært at afgøre, om alkoholmisbruget er årsag eller et ledsagefænomen til vanskelige sociale betingelser.

De vanskeligheder, der er knyttet til at skaffe pålidelige oplysninger om de totale samfundsmæssige omkostninger ved alkoholmisbruget, ser ud til at være så store, at man næppe kan nå frem til et blot nogenlunde rimeligt økonomisk skøn, bl.a. fordi det som nævnt oftest er yderst vanskeligt at få klarhed over, hvilken rolle alkoholen spiller i den totale årsagssammenhæng, og dermed hvilke oplysninger der må pålignes alkoholmisbruget.

Det er regeringens opfattelse, at man må erkende, at vanskelighederne ved at skaffe pålidelige oplysninger om de totale samfundsmæssige omkostninger som følge af alkoholmisbrug er for store til, at vi får et nogenlunde rimeligt økonomisk skøn.

Jeg vil ikke afvise, at der kan være behov for en økonomisk vurdering af udgifterne på visse af de delområder, hvor noget sådant er muligt, hvis det kan bidrage til en bedre forebyggelse eller behandling af alkoholmisbrugere. Efter regeringens opfattelse vil det dog være mere givtigt primært at søge at fremme undersøgelser, som bidrager til at klarlægge flere omstændigheder omkring årsagerne til alkoholmisbrug.

Da det endvidere er ret tvivlsomt, om selv et pålideligt resultat fra en undersøgelse af indtægter og tab kunne hjælpe os til bedre at fastlægge den nødvendige forebyggelse i den form, vi hidtil har satset på, nemlig oplysning og tidlig indsats over for truede grupper, kan regeringen, som man vil forstå, ikke gå ind for forslaget i den foreliggende form.

Tove Frederiksen (S):

Da jeg læste de første linjer af bemærkningerne til forslaget, følte jeg umiddelbart, at der lå en kold og kynisk tanke bag, hvor man ligesom lagde op til en vurdering af, om det kunne betale sig for samfundet rent økonomisk at have spiritusmisbrugere. Et senere afsnit blødgør heldigvis forslaget, idet forslagsstillerne lader nogle sociale aspekter komme med ind i billedet og erkender, at det kan være vanskeligt at gøre problemet op i penge.

Det er for mig ingen ny teori, at man ikke kan forenkle tingene ved i samfundets kassebog at have en kolonne for alkoholikere med en debet- og en kreditside. Der er mange ting, som ikke kan posteres, og bl.a. derfor må jeg afvise forslaget.

I øvrigt må det nok slås fast, at alkohol har hørt med i vort livsmønster, siden mennesket på et meget tidligt stadium i sin udvikling erfarede sammenhængen mellem en gæret sukkerholdig væske og virkningerne af dens indtagelse. Problemet er at indtage denne væske med måde, og her må indgå teorien om, at man skal finde ondets rod, inden man kan bekæmpe ondet, som i dette tilfælde er spiritusmisbrug. Det kunne for den sags skyld lige så vel være stofmisbrug eller kriminalitet, der var tale om, eller måske afvigere på en anden måde.

Der er et stort behov for at sætte ind med forebyggende virksomhed, og det må ske så tidligt, som det er nødvendigt, men desværre har der ikke hidtil efter min opfattelse været afsat tilstrækkelige økonomiske midler til en forebyggende indsats, der er så effektiv, som det er ønskeligt.

Regeringens kontaktudvalg arbejder sideløbende med andre instanser med problematikken omkring dette problem, og man kunne også ønske, at disse kanaler kunne forstærke indsatsen for bedre undersøgelser, der kan klargøre tingene og måske bidrage til at løse nogle af problemerne. Men jeg tror ikke på, at samfundets indtægter og tab ved alkoholmisbrug kan gøres op i kroner og øre, og derfor må jeg altså afvise forslaget.

Knud Lind (FP):

Fremskridtspartiet stiller sig velvilligt over for kristeligt folkepartis opfordring til, at vi skal fortsætte med at være stærkt opmærksomme på de menneskelige problemer og

[Knud Lind]

samfundsmæssige problemer og ulykker, som følger af alkoholmisbrug. Undersøgelsen vil, som det er anført i bemærkningerne til forslaget, kunne være et nyttigt redskab for en fremtidig alkoholpolitik i Danmark.

Man må dog mærke sig, at socialudvalget har behandlet narko/alkoholproblemer i den senere tid, hvilket fremgår af de 35 bilag, som i sidste omgang kom frem i udvalget vedrørende spørgsmålet. Alkohol er ligesom andre rusgifte vanedannende, men alkoholproblemet har nok stået i skyggen i de senere år af narkoproblemerne, som talmæssigt må siges at være langt mindre udbredt i befolkningen end alkoholproblemet.

Alkoholproblemet har også været miskendt i folketinget. Alkoholproblemet er et meget gammelt problem i Danmark, og det er nok en af årsagerne til, at man igennem tiderne har opfattet det som et naturligt samfundsonde uden egentlig at gøre noget rigtigt ved det. Man må dog erkende, at alkoholproblemet stadig findes i Danmark, og at det har samfundsmæssige konsekvenser, men de største problemer i forbindelse med alkoholmisbrug skal findes inden for kernefamiliens fire vægge.

I de senere år må man dog konstatere, at alkoholproblemet med den øgede trafik er blevet et mere samfundspræget problem, og man må stadig stille sig det spørgsmål i denne forbindelse: hvorfor drikker Jeppe? Det er ikke nok blot at forbyde udskænkning af stærke drikke eller salg af alkohol. Det vil slet ikke løse problemet, men tværtimod give nye problemer.

Ca. 90 pct. af de tilfælde af husspektakler, jeg selv har været ude til, vil jeg skønne er forårsaget af for stort spiritusforbrug. Man må nære betænkelighed ved, at alkoholproblemet i dag ikke blot er et problem, de voksne kæmper med, men at ungdommen i stigende grad får udskænket stærke drikke på restaurationer, fordi ungdommen i dag rent pengemæssigt hører til blandt de bedste restaurationsgæster. De unge har ikke samme økonomiske forpligtelser, så længe de bor vederlagsfrit hjemme hos forældrene, og uheldigvis bliver en del af deres fritid tilbragt på diskoteker og restaurationer, hvor man ikke altid er så nøjeregnende med, om de pågældende er fyldt 18 år eller ej, inden man udskænker stærke drikke til dem.

Efter restaurationsbesøg kommer så færdselsuheld, hvor spiritus er en af hovedårsagerne til uheldene, og jeg vil gerne tillade mig at citere kort fra Spritbilisters sociale problemer, kontaktudvalget vedrørende alkohol- og narkotikaspørgsmål, hvor der står på s. 9 under punkt 5 vedrørende konklusionen:

»Undersøgelsen viser, at der blandt de interviewede spritbilister findes så mange personer med alkoholproblemer og andre sociale problemer, at det må overvejes at etablere et særligt opsøgende tilbud over for spritbilister – og dette allerede kort efter, at en spritkørsel er kommet til politiets kendskab.«

Det er nemlig et af de steder, hvor man kan sætte ind, idet det er således, at de spritbilister og de folk, som kommer ind for husspektakler, bliver lukket ud igen. Der er ikke nogen socialrådgiver, som foretager noget opsøgende arbejde, hverken når de kommer ind, eller når de kommer ud, og jeg mener, man bl.a. fra politiet kunne få en hel del materiale, der beviste, at der er tale om et alkoholproblem. Det er også et spørgsmål, om ikke man bør sørge for, at politiet i videre udstrækning får en uddannelse inden for det sociale, det vil sige bistandsloven, så det, når de kommer ud til disse husspektakler, hvor der somme tider er nogle sociale problemer, kunne træde ind i det. Man kunne også sige, at man skulle forsøge at lave en bedre kontakt mellem socialforvaltningen og politiet, så mange af disse problemer kunne løses. For de løser sig ikke af sig selv. Der sker ganske enkelt det, at når de pågældende næste dag bliver løsladt, er problemerne der stadig væk – det kan være familiemæssige eller sociale problemer. De pågældende står der stadig væk næste dag, og de går ikke af sig selv ned på socialforvaltningens kontor og forsøger at få løst disse problemer. Derfor er det ret afgørende, at man, som man har nævnt i denne rapport, griber ind så tidligt som muligt.

Jeg vil slutte af med at sige, at vi selvfølgelig vil støtte kristeligt folkepartis opfordring til regeringen. Jeg ser, min tid er udløbet.

Mette Madsen (V):

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at det har været nyttigt at høre ministerens meget ob-

[Mette Madsen]

jektive afvejning af de problemer, der centrerer sig omkring alkoholnydelse, alkoholmisbrug, -bekæmpelse og -forebyggelse.

Jeg er enig med ministeren i, at der kan sættes mange spørgsmålstejn ved, om den analyse, kristeligt folkeparti her foreslår, kan bruges som et arbejdsredskab i dette arbejde. For problemet er jo ikke bare, at der er så og så mange plusser og så og så mange minusser. Hvis man regner dem sammen, får man et facit at gå videre med.

Jeg er enig med kristeligt folkeparti i, at det ikke er ligeegyldigt, hvor store statens indtægter er. For de er naturligvis et meget tungtvejende argument, hver gang vi ønsker penge til forebyggelse og bekæmpelse. Men det er meget svært, for ikke at sige umuligt, at få et sandt billede af udgifterne.

Jeg synes heller ikke, man kan sammenligne med andre nordiske lande, for lovgivning og indsats omkring alkoholproblematikken er yderst forskellig fra land til land, selv her i Norden, både hvad angår salg, forbrug og herunder hjemmefremstilling, og også lovgivningen om f. eks. tvangsbehandling af alkoholikere.

Nordisk nævn for alkoholforskning har da også været negative over for en undersøgelse på nordisk plan i lighed med den, vi taler om her i dag, men har peget på, at det er på delområder, der bør sættes ind med undersøgelser og forskning.

Når vi i venstre er enige med dette nævn og ikke mener, at kristeligt folkepartis forslag kan blive et brugeligt arbejdsredskab, betyder det naturligvis ikke, at vi mener, problemet er løst, eller at det er håbløst at løse. Tværtimod har vi i venstre igennem de senere år arbejdet intenst på afhjælpning og løsning af de menneskelige og samfundsmæssigt meget store problemer omkring alkoholmisbrug, og det vil vi fortsætte med at gøre. Der gøres også både i folketinget, i amterne og i mange private organisationer et meget stort arbejde, men vi mener i venstre, at det er på delområderne, vi må sætte ind. Der er ingen patentløsning, der med ét slag kan løse hele denne store problemkreds.

Jeg vil meget stærkt understrege, at der navnlig må sættes massivt ind på det område, der hedder forskning, for man ved desværre endnu ikke det helt grundlæggende, hvad det er, der gør, at nogle mennesker bliver alkoholikere og andre ikke bliver det.

Derfor må jeg også reagere meget stærkt over for udtalelser om, at spiritus er bedre end piller i en stresset situation, for det er i hvert fald helt klart, at et alkoholmisbrug tit er startet i en situation, hvor den pågældende har været ude for en sjælelig belastning.

Jeg må også reagere mod udtalelser om, at det er bedre, at unge drikker øl, end at de ryger hash. For vi ved jo ikke, hvilke unge der kan komme ud af et for stort alkoholforbrug igen, og hvem der bliver hængende i det. Øl kan såvel som hash være den direkte vej til at ødelæge et menneske allerede i den unge alder.

Et andet delområde er arbejdsulykkerne. Man kan efter min mening ikke overvurdere den positive betydning af, at tabuet over for omtale af drikkeri på arbejdspladsen er ved at krakelere, og her er vi nok ved det centrale i hele denne sag, nemlig vor holdning til alkohol, sagt på jævnt dansk: til at drikke. Gælder det holdning, må vi nok først og fremmest tage vor egen op til revision. Hr. Knud Lind var inde på forældrenes ansvar, og det er jeg meget enig med ham i. Men har vi som værtsfolk altid et alternativ til den øl, den vin, den whisky, vi byder vore gæster? Nøder vi gæster, der siger nej tak? Og nøder vi navnlig dem, der har bil med? Hvordan stiller vi os til venner og medarbejdere, der har et alkoholproblem?

Her vil jeg gerne benytte anledningen til at sige, at det har været kolossalt nyttigt, at en række kendte mennesker har vist det mod at stå frem og sige, at de er på antabus. Her ved er der skabt en mulighed for, at også mere anonyme mennesker, når de får tilbudt en drink, tør sige: »nej tak, jeg er på antabus«. Kun hvis antabusbehandling bliver betragtet som en kur i lighed med anden sygdomsbehandling, kan vi få folk motiveret til at komme og lade sig behandle.

Må jeg til slut stiltødt spørge kristeligt folkeparti, hvis gode intentioner jeg ikke et øjeblik tvivler på, om vi ikke skal være forsigtige med at drøfte alkoholproblemer her i tinget for tit. Ikke fordi der ikke er brug for et fortsat arbejde her i folketinget, men fordi vi måske kan give befolkningen det indtryk, at politikerne bare taler og taler hele tiden, men ikke gør noget ved sagen, for det er jo ikke rigtigt. Her kan jeg pege på oplysning, på forskning, på flere penge til kontaktudvalget og på alkobussen, der i øjeblikket kører

[Mette Madsen]

landet rundt, osv. Men de ting, vi sætter i gang, skal jo også have tid til at virke:

Karen Thurøe Hansen (KF):

Kristeligt folkeparti siger i bemærkningerne vedrørende beslutningsforslaget om samfundets indtægter og tab ved alkoholmisbrug, at en sådan undersøgelse ville være gavnlig og et nyttigt arbejdsredskab, når der skal udarbejdes en fremtidig alkoholpolitik.

Det konservative folkeparti tror ikke, at en sådan undersøgelse vil bevise noget eller give oplysninger, som vi ikke er bekendt med i forvejen. Kontaktudvalget vedrørende alkohol og narkotikaspørgsmål har gennem mange år løbende beskæftiget sig med disse problemer og ikke mindst med forebyggelsen af misbruget. Vi har statistik over de kroniske alkoholist, og vi ved også, at der både socialt og sundhedsmæssigt gøres et meget stort arbejde for at hjælpe disse. Men vi ved også, at der findes en skjult alkoholisme, som ikke kommer til offentlighedens kendskab, og derfor kan der ikke fremkomme en pålidelig analyse, som kan sige noget som helst relevant om problemets omfang, idet vi jo absolut ikke ved, hvor store udgifterne er til dem, der misbruger alkohol. Samfundets indtægter fra alkoholbeskatningen kan vi naturligvis gøre op, men en sammenligning mellem indtægter og udgifter vil ikke give noget klart billede og vil som sagt ikke kunne danne grundlag nok for en fremtidig alkoholpolitik.

Vi har haft alkoholproblemet til debat adskillige gange her i folketinget, og så godt som alle partiers ordførere har støttet bestræbelserne for øget oplysning samt forebyggelse og behandling af alkoholskadede, og som jeg tidligere har nævnt, fortsættes og udbygges dette arbejde i kontaktudvalget.

Det er naturligvis beklageligt, når der er tale om misbrug, og ikke mindst hvor det afstedkommer menneskelige ulykker og tragedier, men vi må heller ikke glemme, at alkohol har været og stadig væk er en del af vores kultur, hvilket vi også kan se deraf, at ca. 90 pct. af Danmarks befolkning nyder alkohol med måde, og at kun ca. 10 pct. er totalt afholdende, medens det kun drejer sig om 1-2 pct., der virkelig er misbrugere.

Det konservative folkeparti tror ikke på forbud og restriktioner som noget godt middel til begrænsning af alkoholmisbrug, og jeg

tror heller ikke, at beslutningsforslaget vil kunne give os et reelt billede, som der vil kunne drages konklusioner af. Men vi vil deltage i udvalgsarbejdet, og dér kan forslagsstillerne måske uddybe deres tanker, som de ikke har gjort ganske klart i bemærkningerne til forslaget.

Therkel Christensen (CD):

På vegne af vor ordfører i denne sag, der ikke kan være til stede, skal jeg kort sige, at man efter vor opfattelse fører en udmærket alkoholpolitik på det beskatningsmæssige område her i landet.

I udvalget har vi fra CDs side beskæftiget os meget med hele problematikken især omkring de sociale aspekter, og vi har også deltaget i de debatter om dette spørgsmål, der, som også andre ordførere har nævnt, har været adskillige gange her i salen.

Skal man drøfte samfundsøkonomi i denne forbindelse, må man, som ministeren også nævnte, se det i sammenhæng med sociale og erhvervs-mæssige problemer. Også vi mener, at man ikke kan gøre dette op i penge.

På baggrund af ministerens indlæg og det, jeg har nævnt her, kan vi fra centrumdemokraternes side ikke rigtig se nødvendigheden af det foreliggende beslutningsforslag kun på dette specielle område.

Alfred Andersen (SF):

I socialistisk folkeparti har vi heller ikke megen tro på, at man kan lave en tilfredsstillende oversigt over samfundets indtægter og tab i denne forbindelse, for som ministeren var inde på det, købes ikke al spiritus her i landet, så det er svært at gøre indtægterne op. Forslagsstillerne var inde på spørgsmålet om spiritusmisbrug i forbindelse med ulykker, men dér er det vel også sådan - jeg har i hvert fald ikke det indtryk - at man ikke altid undersøger, om alle ulykkerne har forbindelse med spiritus, så der skal nok være en masse trafikuheld, som man ikke har nogen kontrol med, om de står i forbindelse med spiritus.

Endelig er der spørgsmålet om, hvilket tab spiritusmisbrug giver industriproduktionen i form af tabte arbejdstimer. I den forbindelse kan man dog sige, at der også er noget stimulerende i at drikke nogle bajere, det højner somme tider produktionen.

[Alfred Andersen]

Alt i alt tror jeg altså, det er meget, meget svært at lave en tilfredsstillende oversigt, og derfor er vi ikke så positivt indstillet over for dette forslag.

Freddy Madsen (DKP):

Som forslagsstillerne, en række ordførere og ministeren har givet udtryk for, er der tale om et meget alvorligt problem, som vi også er enige i der må gøres meget ved. Vi er også enige i, at der skal foretages undersøgelser, og at der skal forskes i de problemer, der er på dette område, men ligesom andre har givet udtryk for, mener vi heller ikke, det primært er de samfundsøkonomiske betragtninger, der er de vigtigste i den forbindelse, men først og fremmest de menneskelige og sociale problemer.

Derfor finder vi heller ikke, at kristeligt folkepartis forslag er særlig egnet til at fremme det, som jeg tror vi i fællesskab er enige om at søge fremmet. Men vi vil da gerne være med til det, hvis man i udvalget kunne finde frem til en undersøgelse af et, synes jeg også, mere klart begrænset omfang på ganske konkrete områder. Det er vi enige også med andre i, at det kan der være behov for, og det vil vi gerne medvirke til under udvalgsarbejdet.

Inge Krogh (KrF):

Samfundets indtægter er som nævnt flere gange de nemmeste at finde. I 1977 havde staten en indtægt af afgifter på ca. 4 mia kr., der fremkom ved, at hver person i Danmark over 14 år havde drukket 11,5 l ren alkohol.

Som nævnt er det vanskeligere at opgøre udgifterne. Men jeg mener alligevel, der er grund til det. Man kan anlægge en bedre alkoholpolitik, skønt ministeren har sagt, det næppe var muligt. Jeg tænker på en ting, som jeg gang på gang oplever, nemlig dette, at folk siger til mig: nå, du drikker ikke alkohol, du holder altså en masse penge væk fra staten. Der hersker faktisk den opfattelse i befolkningen, at det er en indtægt for staten, at man bruger alkohol.

De sociale udgifter er store, og mange sagsbehandlers tid går med at hjælpe folk, der bruger alkohol, eller med at støtte deres familie. Det er måske vanskeligt at opgøre helt nøjagtigt, men man kunne danne sig et skøn over det. Noget vanskeligere er det

selvfølgelig at opgøre, hvordan dårlige opvækstvilkår for børn i hjem med alkohol påvirker dem, og hvad det koster, men der er dog lavet visse undersøgelser. Man ved bl. a., at 15 pct. af alle indlæggelser af børn på hospitaler skyldes, at der er et alkoholproblem i de nære omgivelser. Hos halvdelen af adfærdsvanskelige børn er der ligeledes alkoholproblemer i hjemmet, og adfærdsvanskelige børn er i hvert fald en stor belastning af vore sociale budgetter. Det har gennem de sidste år vist sig, at et stort forbrug af alkohol under graviditeten, specielt de første måneder, kan give dybtgående skader på fosteret, og det er noget, man også ved er meget dyrt, bortset fra alle de tragedier, der i øvrigt følger deraf.

Ved en undersøgelse på en skadestue på et af Københavns amtssygehuse var der i løbet af 38 dage 130 berusede, der enten var faldet eller havde været i slagsmål. 30 pct. af de berusede måtte indlægges, medens der af normalt skadestueklientel kun indlægges 12 pct. Det anføres, at det er meget belastende med de berusede på skadestuerne.

Hvor mange arbejdsulykker der sker på grund af alkohol, vides ikke, men det burde også undersøges, ikke alene for at finde ud af, hvor meget det koster, men altså også af hensyn til dem, der arbejder på visse arbejdspladser.

Antallet af ulykker ved spirituskørsel er tiltagende, det ved man fra statistikker fra visse hospitaler, hvor man har opgjort, hvor mange af ulykkesbilernes førere der har været spirituspåvirket; jeg tror, det var på Århus kommunehospital, man foretog en opgørelse. Foruden hospitalsopholdet er der tabt arbejdsfortjeneste, og i værste fald bliver det nødvendigt at tildele invalidepension.

En meget stor del af klientelet på psykiatriske afdelinger har som hoveddiagnose alkoholmisbrug eller alkohol som medvirkende årsag til den sygdom, de lider af. Det har også vist sig, at alkohol virker kræftfremkaldende: ved en undersøgelse foretaget af WHO har det vist sig, at kræft i mundhule, svælg, spiserør og strubehoved er hyppigere hos alkoholister end andre, og at kræfthypigheden tiltager med tiltagende alkoholforbrug.

Det har vist sig, at 10 pct. af sygedagpengene til langvarigt syge i en middelstor forstadskommune er udbetalt til alkoholister.

[Inge Krogh]

Der er altså foretaget forskellige undersøgelser af folk, som har interesseret sig for problemerne. Alkohol medfører lidelser i nervesystemet. Begynder man at drikke fra ung, kan man allerede som 30-årig have et hjerne-svind, som giver uarbejdsdygtighed og altså medfører invalidepension.

Der er altså betragtelige udgifter til hospital, til socialvæsen, til dagpenge og til politi. Dertil kommer udgifter til behandling og afvænnning på ambulatorier, hospitaler, på institutioner, på beskyttede pensionater og andre hjælpeforanstaltninger.

Grethe Philip (RV):

Forslagsstillerne ønsker relationen mellem indtægter ved alkoholbeskatning og udgifterne ved misbrug undersøgt. Jeg synes ikke, den problemstilling har megen interesse. Jeg betragter alkoholskatten som en forbrugsskat af helt overvejende finansiell karakter, altså som et led i en forbrugsbegrænsning, og lige så lidt mening der er i at sætte relation imellem de skatter, vi får ind af bilerne, og dem, vi giver ud på vejene, lige så lidt mening er der i at foretage den sammenligning, som kristeligt folkeparti her foreslår. Jeg synes simpelt hen, det strider imod al finanspolitisk teori. Det trækker i retning af, at man skal have et bås-system, hvor der går nogle ting ind i en kasse og nogle andre ting ud af samme kasse, og så skal der måske oven i købet helst være balance i kassen.

Jeg er altså imod hovedindholdet i forslaget. Men samtidig er jeg – og det fremgår jo også af tidligere indlæg her i folketinget – meget positiv over for, at man prøver at undersøge, hvilke skader alkoholismen forvolder, og derfor vil jeg også være positiv over for, at man undersøger omkostningerne ved det, men forstået i allervideste forstand som ikke alene de økonomiske udgifter, misbrug påfører samfundet, men også de menneskelige omkostninger, der er ved det.

Vi har jo tidligere haft en række debatter om alkoholmisbrug her i folketinget. Det er vel ikke meningen, at vi skal tage dem op igen nu. Jeg vil bare pege på, at det radikale venstre for ikke så lang tid siden fremsatte et forslag til folketingsbeslutning om, at der skulle nedsættes et særligt udvalg, som specielt arbejdede med alkoholproblemer. Det fandt ikke større tilslutning blandt de øvrige

partier, men jeg forstod da, at der var almindelig tilslutning til, at vi gravede mere ned i alkoholproblemet og specielt gik videre med forskningen, som også fru Mette Madsen pegede på, og med forebyggelse og muligheder for behandling.

Jeg skal her kun understrege, at vi stadig væk i det radikale venstre mener, at der dér ligger en meget stor opgave, som er pålagt amtskommunerne, men som man også fra centralt hold bør hjælpe amtskommunerne med.

Under finanslovdebatten rejste jeg spørgsmålet, om man havde mulighed for yderligere at udbygge kontaktudvalget ved oprettelse af flere stillinger; der var jo allerede i finanslovsforslaget afsat nogle ekstra midler til det, men jeg mente, at man måske burde gå endnu videre. Da mit parti ikke er repræsenteret hverken i socialudvalget eller i finansudvalget, har det været lidt svært for mig at følge med i, hvordan det er gået. Jeg vil derfor under denne debat spørge indenrigsministeren, om det er muligt at få oplyst, hvor stor udbygning af kontaktudvalget man faktisk er kommet igennem med efter finanslovens vedtagelse.

Flygaard (DR):

Inden jeg skal gøre rede for mit partis stilling til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning, vil jeg gerne indledningsvis sige ministeren tak for den redegørelse, vi har fået som indledning til denne debat. Jeg tror, den er meget dækkende for den indstilling, der er hos det store flertal af det danske folk.

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om samfundets indtægter og tab ved alkoholmisbrug ser retsforbundet på med megen velvilje, men ud fra denne positive indstilling skal jeg alligevel tillade mig at knytte nogle bemærkninger til det foreliggende beslutningsforslag.

Det er forholdsvis nemt at opgøre, hvad det offentlige får ind i indirekte skatter ved beskatningen af øl, vin og spiritus, men derimod uhyre svært, for ikke at sige umuligt, at opgøre, hvad det samfundsmæssige tab er ved indtagelsen af alkohol.

For det første går jeg ud fra, at også kristeligt folkeparti erkender, at der er megen nydelse af alkohol, som ikke medfører samfundsmæssige tab. For det andet er det vel i

[Flygaard]

øvrigt meget svært at opgøre dette tab, vel så svært, at spændvidden i det samlede samfundsmæssige tab, som man måtte finde frem til, er så stort, at tallet ikke rigtig kan bruges til noget.

Det betyder imidlertid ikke, at retsforbundet ikke erkender, at der foreligger et stort problem, også af social karakter. Spørgsmålet er imidlertid ikke nyt. Det er et gammelt problem; vi kender det fra vendingen »hvorfor drikker Jeppe?« og fra den tid, da Larsen-Ledet var en ildfuld forkæmper for tørlæggelsen af kroerne.

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning kunne måske godt give anledning til et par bemærkninger af principiel karakter. Ved beskatningen af alkoholiske drikke bør beskatningen stå i forhold til procenten. En konsekvent gennemførelse af dette princip indebærer f. eks., at den gode vin i forhold til sin værdi beskattes mindre end den dårlige. Man skal imidlertid gøre sig klart, at beskatningen af alkoholiske drikke har sin begrænsning. Gør man beskatningen for høj, begrænser man forbruget, og det betyder, at det offentlige får færre indtægter, et forhold, som vel specielt finansministeren ikke er særlig begejstret for.

Det er imidlertid et andet forhold, jeg vil trække frem i denne forbindelse. Hvem er det, der holder op med at drikke? Det er i almindelighed næppe de mennesker, som hidfører samfundsmæssige tab og menneskelige ulykke. Tilføjes skal det vel også, at en meget høj beskatning i forhold til udlandet medfører større kriminalitet f. eks. i form af smugleri. Flensborgrejserne vil tage til, i takt med at svælgel mellem den danske og den udenlandske beskatning vokser. En høj beskatning giver automatisk mere hjemmebryg, hvilket næppe er at foretrække. Jeg bliver næppe uenig med forslagsstillerne, når jeg giver udtryk for, at man måske nok trænger til mere oplysning om alkoholforbruget, herunder en opregning af de skadevirkninger, som et umådeholdent forbrug kan have. Til slut skal jeg sige, at der vel også i alle tilfælde burde være pligt til at oplyse på flasken, hvad den indeholder, ikke alene med hensyn til alkoholstyrke.

I dag har vi to ting: vi har folketetinget, og vi har snapstinget. Det siger noget om dansk alkoholkultur, en kultur, som man skal være forsigtig med at ændre for at tilpasse sig an-

dre; det er der ikke behov for. Der findes næppe nogen i dette høje ting, som vil bestride, at snapstinget med en bid brød, en øl og en dram har dannet rammen om mangt et politisk forlig, godt eller dårligt. Denne tradition tror jeg ikke man skal gøre forsøg på at bryde.

Chr. Christensen (KrF):

Jeg vil gerne sige tak til de ordførere, der har givet udtryk for forståelse for vore intentioner og vore ønsker om med dette forslag at hjælpe de mennesker, der er ramt af alkoholens svøbe.

Ifølge en opgørelse over spiritusforbruget i Norden viser det sig nu, at forbruget i Danmark er steget så stærkt, at vi indtager en klar førsteplads. Når man tænker på, hvilket misbrug af alkohol der finder sted med så stort et forbrug med de deraf ulykkelige følger for de enkelte misbrugere og deres familier, finder vi situationen så alvorlig, at vi må gribe til handling her fra folketetinget.

Man kan gå flere veje – det har ordførerne også klart givet udtryk for – for at bekæmpe alkoholmisbruget. Man kan forebygge ved oplysning i skoler og i offentligheden om alkoholens skadelige virkninger. Det sker, og det er meget vigtigt, og det burde måske yderligere øges, men man kan jo også støtte de personer eller organisationer, der gør et fortjenstfuldt arbejde for at hjælpe de alkoholoramte. Man kan også skride til forbud mod reklamer for alkoholdrikke. Det har vi gjort i forlængelse af en beslutning i Nordisk Råd og direkte overført denne fælles beslutning til det danske folketing, hvor det ikke vandt gehør.

Vi tror, det er vigtigt, at vi her i landet også kommer til at tænke i andre baner i forbindelse med bekæmpelsen af alkoholmisbruget. Det tror vi netop kan ske ved at få klarlagt, hvad samfundet tjener og taber på spiritusforbruget såvel økonomisk som menneskeligt.

Det, vi ønsker, er, som der er givet udtryk for i bemærkningerne til forslaget, en undersøgelse af en type, som der har været gjort tilløb til i USA, England og Finland.

Det, vi ønsker, er – sådan som det var fremme også i Nordisk Råd sidste år – at få samlet en hel masse oplysninger om, hvad det koster samfundet at få de afgifter ind i

[Chr. Christensen]

kassen, som vi får. Dette ønske blev fulgt op med spørgsmål i Nordisk Råd igen i år. Det gælder om at søge viden på mange områder for at få belyst problemerne. Indtægterne er jo ikke svære at gøre op. Hver gang der drikkes en øl, et glas vin eller spiritus, får staten en afgift; vi ved, det i øjeblikket beløber sig til op imod 4 mia kr. om året. Det er straks meget mere usikkert, hvad det koster samfundet, at danskerne nu drikker mere end nogen sinde tidligere.

De sidste afgiftsforhøjelser på spiritus har jo bremset stigningen i forbruget noget, men forbruget er alligevel stadig væk ca. 4 gange større, end det var for 20 år siden.

Vi erkender blankt, at det ikke er alt, der kan gøres præcist op – det ved vi – men det må være muligt at skabe et rimeligt overblik over visse områder. Vi kunne se på, hvor mange sygedage vi har på vore sygehuse på grund af alkoholmisbrug, og hvad det koster. Man kunne opgøre de skader, der sker på materiel og mennesker på vore landeveje på grund af spirituskørsel. Vi kunne se på den tabte arbejdsfortjeneste og den nedsatte produktion med deraf følgende mindre eksport. Det er også meget væsentligt at se på det, som fru Inge Krogh var inde på, spørgsmålet om de hjernesker, vi i dag ved sker hos unge mennesker, og hvad det koster i det lange løb.

Det, det ikke er let at sætte tal på, er de menneskelige problemer, som alkoholmisbruget medfører. Spiritus kan hurtigt knække et menneske, for en lille én bliver ofte til en stor, måske mange store. Det går ud over personens helbred, familieliv, arbejde og hele tilværelse. Det må belyses i hele dets omfang, og derefter kan man danne sig et skøn over, hvad de menneskelige og de økonomiske tab er i forbindelse dermed. Det er eksempelvis opløsning af mange hjem, det er børns svage livsstart fra alkoholramte hjem. Her er de menneskelige skader jo helt fremtrædende. Men også på disse områder påføres samfundet direkte udgifter, bl. a. til de institutioner, der må tage sig af børn netop fra disse alkoholramte hjem.

Vi ønsker igennem vores forslag at være med til at bekæmpe alkoholmisbrugets frygtelige virkninger; det er baggrunden for vort forslag. Derfor er jeg selvfølgelig ked af, at indenrigsministeren afviser forslaget, selv om vi fik en nøgtern beskrivelse af de problemer,

der kan være. Indenrigsministeren stillede spørgsmålet, om vi kan afskaffe alkoholen, hvis udgifterne viser sig at være for store. Det kan vi jo diskutere. Det tror jeg nu ikke vi kan sådan lige i første omgang.

Men det, vi gerne vil have fat på her, er også den, synes jeg, dobbeltmoral, vi har mærket i vort samfund i forbindelse med disse afgifter på spiritus. Vi har jo mærket det, hver gang vi talte om, at vi skulle have afgifter hjem og kunne tænke os at forøge afgiften på spiritus. Så kom frygten straks hos visse mennesker for, at forbruget ville gå så langt ned, at det gik ud over de penge, der skulle ind i kassen. Man ville altså gerne være med til at bekæmpe alkoholmisbruget, men det er, som om man egentlig blot vil sætte en vis grænse, for at vi ikke taber for meget provenu.

Her er vi jo netop inde på det meget alvorlige, at det er et spørgsmål om holdning. Det er netop holdningen, vi gerne vil have påvirket derigennem, at mennesker får lov at se de kolde, nøgterne tal og de uhyggelige menneskelige perspektiver, som kan komme frem igennem en sådan undersøgelse. Jeg tror ikke, at holdningen vil være upåvirket af de enorme farer og de udgifter, en sådan undersøgelse ville afsløre.

Fru Tove Frederiksen afviste forslaget, fordi der var tale om forhold, der ikke kunne gøres op i penge. Som jeg lige har sagt her, erkender vi, at der er disse vanskeligheder, men som sagt tror vi altså også, at der er områder, der kan gøres op, og som det vil være uhyre virkningsfuldt at få lov til at vurdere.

Tak til hr. Knud Lind for positiv forståelse. Alkoholproblemet, sagde hr. Knud Lind, har sin rod i den opløste kernefamilie. Jeg er fuldstændig enig i denne betragtning. Men så må vi jo støtte kernefamilien, og dér hænger der i mit hoved en udtalelse fra forleden dag under en redegørelsesdebat angående den hjemmearbejdende ægtefælles betydning om, at vi ikke kan få råd til familiemæssige initiativer, før betalingsbalanceunderskuddet er rettet op. Det kan jo have lange udsigter. Der må vi nok være meget nøgterne og sige, at vi må gå andre veje.

Fru Mette Madsen vendte sig mod udtalelser om, at det er bedre at drikke end at gå på stoffer; jeg er fuldstændig enig i denne vurdering. Hun spurgte også, om vi ikke skal

[Chr. Christensen]

være lidt forsigtige med at drøfte alkoholproblemet for tit, da det kunne give befolkningen følelsen af, at der ikke rigtig skete noget. Ja men det gør der jo; heldigvis sker der noget, fru Mette Madsen. Men vi må også erkende, at alkoholmisbruget stiger samtidig med, at det sker, og endnu flere unge og børn rammes af det.

Alkoholen hører med til vores kultur, sagde fru Karen Thurøe Hansen. 90 pct. af befolkningen er brugere, men kun 1-2 pct. er misbrugere. Det er misbrugerne, vi skal sætte ind over for og ikke brugerne, men vi må nok være klar over alligevel, at det er fra brugergruppen, misbrugergruppen rekrutteres.

En bajer højner produktionen, sagde hr. Alfred Andersen fra SF. Hvis det skulle være en øjeblikkelig virkning, der her er registreret, vil jeg gerne spørge, hvordan det så vil gå med produktionsforhøjelsen på lang sigt, hvis man skal have en bajer, hver gang man virkelig skal yde en indsats. Foreligger der statistisk materiale fra hr. Alfred Andersens side, der kan belyse eller underbygge hans chokerende synspunkt?

Tak til hr. Freddy Madsen for positivt tilsagn om arbejde i gruppen og til fru Grethe Philipp for netop at fremhæve det meget væsentlige, at det også er de menneskelige problemer i forbindelse med dette her, der spiller en enorm rolle.

Tak også til hr. Flygaard for forståelsen. Jeg deler frygten for udvidelsen af forbruget ved, at man går over grænserne efter alkohol, men jeg vil hellere sige: vi kan godt gå med til at sætte skatten ned, men først efter at vi på anden vis får alkoholmisbruget bragt ned.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Der er i debatten faldet mange gode og kloge bemærkninger, som jeg har lyttet til med interesse. Jeg ser det ikke som min opgave her at gå ind i en ny diskussion, men i det omfang man under et kommende udvalgsarbejde måtte være interesseret i, hvad man fra indenrigsministeriets side kan bidrage med af oplysninger og synspunkter, er jeg selvsagt parat til at komme med dem.

Jeg er meget enig i hr. Chr. Christensens synspunkt om, at holdningen er noget afgørende, og vil også gerne understrege betyd-

ningen af det, jeg ofte selv nævner i den forbindelse, nemlig det gode eksemplets meget store og afgørende betydning.

Jeg skal konkret svare fru Grethe Philip, der spurgte om, på hvilken måde man på det seneste har kunnet styrke den indsats, som vi taler om i dag med hensyn til kontaktudvalgets arbejde, og kan nævne, at efter det, der er oplyst for mig, skulle der være skabt mulighed for 4 midlertidige stillinger.

Knud Lind (FP):

Jeg er ked af, at ministeren var lidt afvisende i sit indledende svar vedrørende en undersøgelse. Som ny i folketinget har jeg måttet erkende, at det er den ringeste arbejdsplads, jeg endnu har været på. Folketingets arbejdsplads kører på vi-alene-videmotalitet. Ingen forslag eller ideer fra oppositionen er gode nok til, at man ikke kan finde en undskyldning til at afvise det. Denne gang var det kristeligt folkeparti, og næste gang bliver det et andet parti. Hvis det passer ministrene, svarer man slet ikke på spørgsmålene.

Man kunne lave en undersøgelse nemt og uden store udgifter. Man kunne lave et spørgeskema på politistationerne. Jeg vil gerne have lov til at citere igen fra den bog, som jeg nævnte før:

»I 1976 blev 13.114 motorførere sigtet for spritkørsel. Det er en stigning på 35 pct.« »I 1977 blev 16.607 førere af motorkøretøjer sigtet for spritkørsel...«, og det stiger stadig væk i 1978. Man havde altså her to årgange på henholdsvis 13.114 og 16.607, for hvem man kunne udfylde et spørgeskema, og man kunne få endnu flere med, hvis man tog alle dem, som var indbragt for husspektakler. Det viser sig jo, at det i ca. 90 pct. af tilfældene er alkoholmisbrug, som er årsag til, at de kommer ind.

Hr. Alfred Andersen afviste forslaget, fordi han mente, at det ikke var alle, der blev undersøgt vedrørende trafikuheld. Heroverfor skal jeg oplyse, at såfremt der bare er den mindste antydning af spirituslugt fra vedkommende motorfører, bliver han alkoholtestet, og der bliver taget en blodprøve. Men hr. Alfred Andersen kunne have afvist det på en anden måde. Hr. Alfred Andersen kunne have sagt, at eventuelle arbejdsulykker kunne skyldes, at enten en arbejdskammerat

[Knud Lind]

eller vedkommende, som er kommet til skade, havde indtaget alkohol og derfor kom til skade, og pågældende blev ikke undersøgt. Det kunne man have peget på.

Retsforbundets ordfører talte om snapstinget, hvor der kunne ordnes en hel del. Man kan jo stille spørgsmålet: hvor stort et problem er det her på Christiansborg? Man kunne spørge: hvor mange alkoholikere findes der her i tinget? Og så kunne man i øvrigt også til slut spørge, om ikke man skulle holde en alkoholfri dag, ligesom man har en røgfri dag.

Mette Madsen (V):

Jeg sagde i mit indlæg, at jeg syntes, det var positivt, at man nu efterhånden kunne tale lidt friere om det problem, der hedder drikkeri på arbejdspladsen. Men jeg troede næsten ikke mine egne ører, da jeg hørte SFs ordfører tale på den måde om det, som han gjorde.

Jeg vil gerne henvise til en avisdebat, der var i Berlingske Tidende i august 1976 om alkohol og sikkerhed på arbejdspladserne. Der udtalte direktør Arne Lund: »Men nu, da der med oprettelsen af branchesikkerhedsråd og bedriftslægeordninger skal gøres mere ud af miljøet på arbejdspladserne, mener jeg at alkoholforbruget må ind under de sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold, som arbejdsmarkedets parter skal nå til enighed om. Under det ansvar, som helt klart påhviler arbejdsgiverne i forbindelse med sikkerheds- og sundhedsfare, må alkohol også høre med. Det er lige så relevant som at tale om hjelme, briller, vat i ørerne osv.

Hverken den gældende arbejderbeskyttelseslovgivning eller loven om arbejdsmiljø indeholder direkte regler om alkohol eller alkoholmisbrug, men der stilles dog visse krav om ædruelighed ved pasning af særlig farlige tekniske hjælpemidler, og der er regler om, at der ved visse legemlige mangler også skal forstås påvirkning af alkohol.

Når jeg tager de ting frem, som jeg også har taget frem i en tidligere debat, er det, fordi en af vore tidligere arbejdsministre over for folketingets arbejdsmarkedsudvalg har udtalt, at en revision af blanketten ved anmeldelse af arbejdsulykker måtte afvente den debat, vi havde ønsket for nogle år siden, og som vi fik i efteråret, ja, var det 1976

eller 1977? Derfor vil jeg gerne i dag bede indenrigsministeren gå til sin kollega, som nok er en anden end den arbejdsminister, der her lovede, at skemaet skulle rettes, og følge det spørgsmål op. Jeg mener, det er meget vigtigt, at vi fortsætter med at sikre arbejdspladserne også på det område, der hedder alkoholpåvirkning.

Flygaard (DR):

Blot den bemærkning til fremskridtspartiets ordfører, at det eksempel, jeg nævnte til sidst i mit indlæg, var tænkt som et eksempel på et afslappet forhold.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg kan kort meddele, at det netop er det afslappede forhold til spiritus, der kan være det farlige. Alkohol er vanedannende, også når det bliver indtaget i snapstinget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af amtsombudsmænd [af Jens Møller (KrF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 66. Fremsat 2/2 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Enggaard):